

Astra kopcová – zbierkový predmet mesiaca september 2021

S odchádzajúcim letom je možné v prírode vidieť čoraz menej kvitnúcich rastlín. O to nápadnejšia je astra kopcová (*Aster amellus*), ktorej krásne fialové kvety sú typické práve pre túto časť roka. Preto sme jej herbárovú položku zo zbierky známeho regionálneho botanika a stredoškolského profesora Gejzu Runkoviča, vybrali za zbierkový predmet mesiaca september 2021.

Rastliny v herbárovej položke boli zberané v auguste 1947 na vrchu Vápeč, ktorý sa vypína nad obcou Horná Poruba v okrese Ilava. Je to výrazná vápencovo-dolomitická dominanta Strážovských vrchov s nadmorskou výškou 956 m n. m., ktorá bola v roku 1993 vyhlásená za národnú prírodnú rezerváciu. Na svahoch v podvrcholovej časti Vápča sa nachádzajú lúčne až lesostepné porasty, v ktorých majú prevahu vzácne teplo a suchomilné druhy, medzi ktoré astra kopcová právom patrí. Tieto vzácne travinno-bylinné spoločenstvá majú reliktný charakter. Jedná sa pravdepodobne o primárne bezlesie, ktoré pretrvalo na lokalite kontinuálne od ľadových dôb.

Astra kopcová vyhľadáva krovinaté stráne, lesné okraje, skaly a lesostepi na zásaditých a výhrevných substrátoch, predovšetkým v teplejších oblastiach. Je vysoká 20-40 cm. Súkvetia sú početné, široké v priemere asi 2,5-4 cm. Kvitne od júla do septembra. Areál jej rozšírenia zasahuje do západnej, strednej a juhovýchodnej Európy a cez západnú Sibír sa ťahá až na Kaukaz.

Hoci je tento druh v našom regióne zriedkavý a viaže sa len na špecifické lesostepné stanovištia, nebol na Slovensku zaradený do žiadneho stupňa ochrany. V Českej republike je astra kopcová považovaná za ohrozený druh a je zákonom chránená.